

Koncernbildning i Lunds kommun

Sammanfattning

Kommunkontoret har på uppdrag av kommunstyrelsen utrett frågan om bildandet av en bolagskoncern i Lunds kommun.

Kommunkontoret föreslår att en kommunkoncern bildas där ett nybildat moderbolag övertar det direkta ägandet av kommunens tre helägda bolag. Försäljning av aktierna föreslås ske till bokfört värde.

Kommunkontoret håller även på att utreda hur kommersiella fastigheter inom Lunds kommuns nämnd- och bolagsorganisation kan samordnas. Denna utredning är inte klar, men då det finns bolagsrättsliga fördelar med att ha ägt ett bolag under hela verksamhetsåret, föreslås kommunfullmäktige godkänna bildandet av ett fastighetsbolag. Detta bolag kommer tills vidare inte ha någon verksamhet.

Beslutsunderlag

Kommunkontorets tjänsteskrivelse den 15 november 2019
Förslag till Bolagspolicy för Lunds kommun
Bolagsordning Lunds Rådhus AB
Ägardirektiv Lunds Rådhus AB

Barnets bästa

En barnkonsekvensanalys är inte relevant i ärendet.

Ärendet

Bakgrund och förutsättningar

Politiska beslut

Kommunstyrelsen beslutade 2018-09-05 att uppdra åt kommunkontoret att utreda konsekvenser av bolagisering av verksamheter och reviderad ägarstruktur. Efter att kommunkontoret återrapporterat detta uppdrag beslutade Kommunstyrelsen 2019-08-14 att uppdra åt kommunkontoret att utreda och ta fram underlag för bildandet av en bolagskoncern samt att uppdra åt

2019-11-15

Diarienummer

KS 2018/0746

kommunkontoret att utreda och ta fram underlag för hur kommersiella fastigheter som idag finns inom Lunds kommuns nämnd- och bolagsorganisation kan samordnas.

Kommunala bolag och vikten av en fungerande ägarstyrning
Lunds kommun ansvarar idag för, förutom den kommunala kärnverksamheten såsom skola, vård och omsorg, också för ett relativt stort antal andra verksamheter, varav en del ligger i bolagsform. Denna bolagsverksamhet lyder under att annat regelverk, aktiebolagslagen, men omfattas ändå av det kommunalrättsliga regelverket eftersom kommunen är majoritetsägare.

För att förbättra styrningen, skärpa den strategiska inriktningen och öka nyttan av Lunds kommuns verksamheter i bolagsform föreslås att dessa organiseras i en koncern med ett moderbolag, som på kommunfullmäktiges uppdrag ska utöva den operativa ägarrollen gentemot de bolag som ingår i koncernen.

Genom att särskilja den operativa ägarrollen från kommunstyrelsen så tydliggörs styrelsen funktion att utöva uppsikt över hela koncernen samt dess roll att leda och samordna utvecklingsfrågor på kommunövergripande nivå

Genom ägardirektiv till moderbolaget, som tydligt anger vilken roll och ansvar som moderbolaget samt de olika bolagen i koncernen har, kan dessa mer effektivt medverka i kommunens övergripande strategiska utvecklingsarbete som syftar till att uppfylla kommunens vision och mål.

Allmänt om kommunala bolag och koncerner

Ny och ändrad lagstiftning har under de senaste åren ytterligare skärpt kraven på politisk styrning, inflytande och ansvar för de offentligt ägda bolagens verksamheter.

De kommunala bolagen omsätter stora summor och utgör en mycket viktig del av det kommunala uppdraget. Lunds kommuns hel- och delägda bolag omsatte 2017 knappt sju miljarder kronor. Lunds kommuns nettokostnader under samma år uppgick till knappt 6 miljarder kronor.

Verksamheten i de kommunala bolagen omfattas normalt av samma regelverk och samma krav som den kommunala förvaltningen, detta avser exempelvis offentlighet och sekretess samt offentliga upphandlingar. Den kommunala styrningen av bolagens verksamheter skiljer sig dock åt jämfört med styrningen av nämndsorganisationen.

2019-11-15

Diarienummer

KS 2018/0746

De kommunala bolagen styrs såväl av aktiebolagslagen (ABL) som av kommunallagen (KL). Detta faktum gör att kommunalt ägda bolag måste ta hänsyn till kommunaljuridiska aspekter som vanliga aktiebolag inte berörs av. Kommunstyrelsens styrning av bolagen behöver därför anpassas till såväl ABL som KL.

Bolagens primära styrning sker genom beslut på bolagsstämmorna, utseende av ledamöter i styrelsen och styrdokument i form av bolagsordning och ägardirektiv. Ett exempel på en annorlunda styrning är att de kommunala bolagen inte omfattas av kommunfullmäktigebeslut annat än om dessa anförs som ett ägardirektiv på bolagsstämma.

Även om vinster för ägaren inte är det primära målet med offentligt ägda bolag, är det väsentligt att bolagen kan generera tillräckliga resultatnivåer för att säkra verksamhetens framtida utveckling och fortlevnad. Det måste finnas en tillräcklig resultatnivå i bolagen för att ha ekonomiska marginaler för att klara framtida förändringar av villkoren för verksamheterna.

Verksamheternas överskott ger egen finansiell styrka och uthållighet, vilket väsentligt minskar risken för att ägaren tvingas skjuta till ytterligare kapital i ett ekonomiskt utsatt läge framöver.

Motiven bakom den föreslagna koncernbildningen är huvudsakligen en förbättrad styrning och uppföljning. Genom bildandet av en koncern med ett moderbolag, som ges en tydligare definierad ägarroll och en kompetent styrelse, uppnår man en bättre styrning, och uppföljning av bolagens verksamheter via moderbolaget.

En sammanhållen bolagsstruktur, som koncernbildningen innebär, ökar också möjligheten till samordning och samarbete kring finansiella frågor och strategiska frågor inom olika verksamhetsområden.

Dessutom finns möjligheten till resultatutjämnning i en koncern, via koncernbidrag mellan bolag där man äger mer än 90 procent, vilket kan minska behovet av eventuella kapitaltillskott, bidrag eller subventioner framöver.

Bolagskoncerner i andra kommuner

Kommunkontoret konstaterar att de flesta andra kommuner av Lunds storlek har en koncernstruktur för sina bolag. De närliggande kommunerna Landskrona, Malmö och Helsingborg har bildat bolagskoncerner sedan några år tillbaka. Av de med Lund befolkningsmässigt jämförbara kommunerna har idag bl.a. Jönköping, Umeå, Borås, Eskilstuna, Örebro, Västerås, Uppsala, Nacka, Gävle, Halmstad och Södertälje bildat aktiebolagsrättsliga koncerner.

2019-11-15

Diarienummer

KS 2018/0746

De starkaste skälen bakom en aktiebolagsrättslig koncernbildning är att stärka styrningen av bolagen genom en mer direkt bolagsstyrning. Genom bildande av en bolagskoncern blir aktiebolagens ledningsfunktioner tillämpliga, där moderbolaget får ett tydligt ansvar för styrning och uppföljning av dotterbolagen och hela ägarstyrningsprocessen.

Ett annat motiv som ofta lyfts fram vid koncernbildning är att skapa en gemensam bas för förändringsarbete och därigenom underlätta strategiska satsningar där kommunen och dess bolag får en större möjlighet att agera tillsammans.

Lagstiftning - Kommunalt ägda bolag

Sedan 2013 gäller nya regler i kommunallagen om kommuners ägarstyrning av bolag och det är angeläget att styrning och kontroll fyller såväl kommunallagens som medborgarnas krav på att Lunds kommun bedriver en effektiv och samhällsnyttig verksamhet oavsett om denna bedrivs i förvaltnings- eller bolagsform.

Det kommunala regelverket för offentligt ägda bolag innebär att kommunfullmäktige, i förhållande till sitt inflytande via ägar- eller röstandel, ska:

- fastställa ändamålet med verksamheten och se till att ändamålet och de kommunala befogenheterna anges i bolagsordningen och ägardirektiv,
- utse samtliga styrelseledamöter och minst en lekmanarevisor/revisor,
- se till att det anges i bolagsordningen att fullmäktige får ta ställning till sådana beslut som är av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt innan de fattas,
- se till att bolaget ger allmänheten insyn i den verksamhet som lämnas över.

Kommunstyrelsen har, via detta regelverk, också en förstärkt uppsiktsplikt. Det innebär att kommunstyrelsen ska bedöma verksamheten i kommunala bolag i förhållande till det ändamål som har fastställts, dels bedöma verksamheten i förhållande till de kommunala befogenheterna.

Om kommunstyrelsen vid sin årliga prövning finner att bolagens verksamhet inte uppfyller kraven i kommunallagen ska kommunstyrelsen lämna förslag till kommunfullmäktige om nödvändiga åtgärder hos bolag som agerat i strid med det fastställda kommunala ändamålet eller som inte bedrivit kompetenslig verksamhet samt även vidta nödvändiga åtgärder för att säkerställa att kraven uppfylls.

2019-11-15

Diarienummer

KS 2018/0746

Koncernbildning och bolagsstyrningsmodell**Ägarstyrning**

I formell mening är det kommunfullmäktige som utövar ägarstyrningen över kommunens bolag. Detta sker genom att kommunfullmäktige utser styrelse och lekmannarevisorer, godkänner bolagsordning samt utfärdar ägardirektiv. Bolagen ska också se till att fullmäktige får ta ställning innan beslut av principiell beskaffenhet fattas.

Vid kommunrevisionens granskning 2019 av kommunens ägarstyrning av bolagen framkommer att det finns en klar förbättringspotential samt ett ökat intresse, både från den politiska ledningen och tjänstemännen att tydligare strukturera kommunens ägarstyrning och bolagens delaktighet i kommunens utveckling.

Kommunens styrning av bolagen sker främst genom beslutade bolagsordningar och ägardirektiv. Utöver detta sker styrningen sker genom utseendet av styrelseledamöter och instruktioner till ombuden inför årsstämmor.

Fokus har varit att sköta den formella styrningen av bolagen och kommunstyrelsens uppsiktsplikt. Till exempel att tillsätta styrelseledamöter samt pröva om verksamheterna som har bedrivits har varit förenlig med det fastställda kommunala ändamålet och utförts inom ramen för de kommunala befogenheterna.

Det framkommer också en samstämmig bild av att bolagen åtnjuter en relativt omfattande autonomi. Bakgrunden till autonomi uppges vara dels att kommunens bolag är välskötta och dels att det finns en stor tillit till bolagens ledning, vilket har bidragit till att bolagen idag har, relativt sett, stort eget manövreringsutrymme.

Från och med 2013 ska kommunfullmäktige även på förslag av kommunstyrelsen besluta om nödvändiga åtgärder hos bolag som agerat i strid med det fastställda kommunala ändamålet eller som inte bedrivit kompetensenlig verksamhet.

Koncernbildningen påverkar inte kommunfullmäktiges lagstadgade ansvar för aktiebolagen som kvarstår oavsett hur en bolagskoncern organiseras.

Kommunstyrelsens formella roll tar sin utgångspunkt i kommunallagens bestämmelser om uppsiktsplikten över nämnder och bolag. Inom ramen för denna roll kan kommunstyrelsen ta olika initiativ som får konsekvenser för styrningen av bolagen. Styrningen sker, i de fall kommunstyrelsen inte har beslutsmandat, genom förslag till kommunfullmäktige som i sin tur ger bolagen direktiv.

Genom bildandet av en koncern med ett moderbolag, som ges en

2019-11-15

Diarienummer

KS 2018/0746

tydligare definierad ägarroll och en kompetent styrelse, uppnår man en bättre styrning, och uppföljning av bolagens verksamheter via moderbolaget.

Det är lämpligt att definiera vilka frågor som kan anses vara av principiell beskaffenhet eller av större vikt i ägardirektiven, på en rimlig nivå, så att inte oväsentliga frågor hamnar på fullmäktiges bord. Fullmäktige kan med fördel delegera till moderbolaget de frågor som kan anses alltför viktiga eller väsentliga för att beslutas av det enskilda bolagets styrelse men inte av så stor betydelse att det är en fråga för fullmäktige.

En sammanhållen bolagsstruktur, som koncernbildningen innebär, ökar också möjligheten till samordning och samarbete kring finansiella frågor och strategiska frågor inom olika verksamhetsområden.

Den nu föreslagna strukturen innebär att den operativa ägarstyrningen i praktiken utövas av moderbolaget och att behovet av åtgärder lämnas som förslag via kommunstyrelsen till kommunfullmäktige.

Bolagspolicy

Regelverket för Lunds kommuns bolagsstyrning är fastställt i förslaget till Bolagspolicy som föreslås antas av fullmäktige.

Bolagspolicyn redovisar hur kommunallagens regler för ägarstyrning av bolagen ska tillämpas i Lunds kommun samt hur ägaren i övrigt vill ha kontroll över de kommunala bolagen.

Syftet med bolagspolicyn är att tydliggöra Lunds kommuns ägarroll och hur kommunens ägarstyrning av sina hel- och delägda bolag ska genomföras. Dessutom anger bolagspolicyn gemensamma principer för de hel-och delägda bolagen inom områdena styrelse och VD, ekonomi, information och revision.

Förbättrad styrning och uppföljning

Med den föreslagna koncernbildningen och bolagsstyrningsmodellen kommer de strategiskt väsentliga besluten att fattas av fullmäktige, medan verkställighet och beslut av operationell karaktär fattas i bolagen.

Beslutsprocessen blir effektivare genom att de strategiska frågorna hamnar på den politiska nivån i fullmäktige, medan frågor av operationell karaktär hanteras på bolagsstyrelse- och ledningsnivå. På så sätt skapas förutsättningar för att fullt ut kunna styra verksamheterna i bolagen och tillämpa samma regelverk som gäller för den övriga kommunala verksamheten.

2019-11-15

Diarienummer

KS 2018/0746

Det ger också bättre förutsättningar för förtroendevalda i bolagsstyrelser att kunna ta det personliga ansvarstagande som det innebär att sitta i ett aktiebolags styrelse.

Genom att moderbolaget får en tydlig roll, och kan ställa krav på dotterbolagen via ägardirektiv, möjliggörs en mer effektiv och ändamålsenlig styrning av bolagen, en gemensam och enhetlig rapportering och konsolidering i koncernen samt uppföljning och ekonomiska rapporteringar av deras verksamheter.

I moderbolaget ska det finnas resurser som kan svara för övergripande frågor och för att ägardirektiv verkställs samt att verksamheterna inom koncernen koordineras och följs upp.

Styrelser i dotterbolag har till sin huvudsakliga uppgift att se till att ägardirektiv följs och genomförs, fastställa strategin för verksamheten, säkerställa att bolaget har en effektiv ledning, följa upp och kontrollera ledningens förvaltning samt se till att ägare och omvärld informeras om bolagets utveckling och ekonomi.

Finansiell samordning i bolagskoncernen

Regler för den finansiella samordningen och skuld- och kapitalförvaltning, som också omfattar de majoritetsägda bolagen, finns i den av fullmäktige beslutade finanspolicyn.

Moderbolaget ska utöva ekonomisk kontroll och följa upp bolagens verksamheter samt utveckla effektivare styrformer och samspel mellan ägare, koncernledning och dotterbolag, för att utnyttja möjligheterna till samordningsvinster.

Förutom uppföljning av att bolagen når uppsatta mål, ska moderbolaget även samordna rapportering och erbjuda stöd till de enskilda dotterbolagen vid exempelvis investerings- eller finansieringsbeslut, beskattningsfrågor samt ekonomiska och administrativa frågor.

Ur ett ekonomiskt perspektiv är det en fördel med en ägarstruktur där kommunen äger bolag via ett moderbolag, s.k. äkta koncern, därför att koncernbidragsreglerna blir tillämpbara mellan bolagen inom bolagskoncernen. Det blir således möjligt att framöver att utjämna vinster och förluster mellan bolagen inom koncernen, med vissa undantag p.g.a. legala eller skattemässiga begränsningar.

Fastighetsbolag för kommersiella fastigheter

Kommunkontoret har uppdragits att ta fram underlag för hur kommersiella fastigheter som idag finns inom Lunds kommuns nämnd- och bolagsorganisation kan samordnas. Denna fråga utreds fortfarande och kräver en djupare analys bl.a. kring ekonomiska, skatterättsliga och verksamhetsmässiga effekter av en bolagisering

2019-11-15

Diarienummer

KS 2018/0746

samt vilka fastigheter som är möjliga och relevanta att föra över till ett bolag. Då det finns bolagsrättsliga och ekonomiska fördelar med att ett bolag har ägts av kommunen/moderbolaget under hela kalenderåret, bör ett bolag för detta ändamål finnas i bolagskoncernen redan från årsskiftet, i avvaktan på att utredningen färdigställs.

Kommunkontoret föreslår därför att ett sådant bolag förvärvas som ett tomt aktiebolag, s.k. lagerbolag, under moderbolaget, i väntan på att utredningen ska färdigställas. Bolaget kommer tills vidare inte att ha något uppdrag eller verksamhet. När utredningen färdigställts kommer kommunfullmäktige att få ta ställning till vilket uppdrag bolaget ska ha och vilka fastigheter som ska överlåtas. Om kommunfullmäktige skulle välja att inte gå vidare med bolagisering av kommersiella fastigheter kan bolaget säljas eller registreras som vilande.

Bolagskoncernens omfattning

Bolag som föreslås ingå i koncernen med det nya moderbolaget i första skedet är de helägda bolagen;

- Lunds kommuns Fastighets AB, LKF
- Lunds kommuns Parkerings AB, LKP
- Fastighets AB Lund Arena
- Fastighetsbolag AB (föreslås bildas)
- Destinationsbolag (föreslås bildas, se separat ärende)

Övriga delägda bolag kommer inte juridiskt att ingå i koncernen och ägas av moderbolaget, däremot delegerar fullmäktige/kommunstyrelsen ägarstyrning av dessa bolag till moderbolaget.

Detta innebär att moderbolaget utser ägarrepresentanter i de nedanstående delägda bolagen, som deltar på bolagstämmor och ägarsamråd och i övrigt utgör kontakten mellan de delägda bolagen och Lunds kommun.

Delägda bolag (ägarandel):

- Kraftringen (82,4%)
- Science Village Scandinavia (35%)
- Ideon Open AB (20%)
- Sysav (15,38%)
- Sydvatten (12,87%)
- Kommunassurans Syd (6,678%)
- Inera AB (50 aktier)

2019-11-15

Diarienummer
KS 2018/0746**Ekonomisk information, helägda bolags resultat och ställning**

Bolag 2018	Balans- omslutning	Omsättning	Rörelseresultat	Netto Resultat
	Mkr	Mkr	Mkr	Mkr
LKF AB	6 631	1 022	261	150
LKP AB	160	48	12	10
Fastighets AB Lund Arena	99	3,9	1,7	1,6
Summa	6 890	1 074	275	161,6

	Bundet EK	Fritt EK	Summa EK	Utdelning
LKF AB	298	1 233	1 531	1
LKP AB	31	57	88	1
Fastighets AB Lund Arena	0,1	68,1	68,2	-

Ränteavdragsbegränsningsregeln:

	Räntenetto	EBITDA	Kvot
	Mkr	Mkr	%
LKF AB	57	460	12,4
LKP AB	0,4	14,8	2,7
Fastighets AB Lund Arena	0,1	3,2	3,1

2019-11-15

Diarienummer

KS 2018/0746

Proforma balansräkning Lunds Rådhus AB

Tillgångar	Mkr
Aktier i dotterbolag	200
Kassa och bank	<u>5</u>
Summa tillgångar	205
Eget kapital och skulder	
Aktiekapital	5
Reverslån, Lunds kommun	<u>200</u>
Summa tillgångar och eget kapital	205

Ansvarsfördelning efter koncernbildning**Kommunfullmäktige**

Kommunfullmäktige ska ges möjlighet att ta ställning i frågor av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt för bolagen samt godkänna bolagsordning och utfärda ägardirektiv för moderbolaget som ska antas på bolagsstämma.

Fullmäktige beslutar också, på förslag av kommunstyrelsen, om nödvändiga åtgärder hos bolag som agerat i strid med det fastställda kommunala ändamålet eller utanför de kommunala befogenheterna. För de publika kommunala bolagen är det dock bolagsstämman som utser styrelseledamöterna enligt aktiebolagslagen.

Kommunfullmäktige föreslår, i dessa bolag, styrelseledamöterna till bolagsstämman.

Fullmäktige utser ledamöter, ordförande och vice ordförande till styrelserna samt lekmannarevisorer i bolagen.

Fullmäktige uppdrar åt moderbolaget att upphandla revisionstjänster för kommunens bolag.

Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen har ansvar för den löpande uppsikten över kommunens bolag enligt kommunallagen och genomför, inom ramen för kommunstyrelsens uppsiktsplikt, ägardialog med moderbolaget om strategiska frågor samt beslutar om moderbolagets bokslutsdispositioner/vinstdispositioner inklusive koncernbidrag i anslutning till årsbokslut.

2019-11-15

Diarienummer

KS 2018/0746

Kommunstyrelsen bereder och lämnar förslag i bolagsfrågor som ska underställas kommunfullmäktige för beslut samt utarbetar förslag till ägardirektiv för moderbolaget, utser ombud till bolagsstämma i moderbolaget och lämnar instruktion till ombudet i förekommande fall.

Kommunstyrelsen ska också årligen pröva om den verksamhet som bedrivits av bolagen under föregående kalenderår har varit förenlig med det fastställda kommunala ändamålet och utförts inom ramen för de kommunala befogenheterna. Om styrelsen finner att så inte är fallet ska den lämna förslag till fullmäktige om nödvändiga åtgärder.

Moderbolag

Moderbolaget har det formella ägaransvaret för de helägda dotterbolagen och kan besluta i frågor gällande dotterbolagen, i enlighet med fullmäktiges beslut och riktlinjer. Moderbolaget står för ägarstyrningen och för det praktiska ägarstödet till hel- och delägda bolag med utgångspunkt ifrån bolagens ägardirektiv och andra direktiv från fullmäktige.

Detta innebär att moderbolaget ansvarar för att planera och genomföra ägardialog med bolagen med fokus på ägardirektiv, budget, affärsplan, större investeringar, väsentliga risker, viktiga policyfrågor samt frågor av större vikt som ska underställas kommunfullmäktige

Moderbolaget ska även utöva ekonomisk kontroll, följa upp bolagens verksamheter och rapportera till kommunstyrelsen. Moderbolaget ska utveckla effektiva styrformer och samspel mellan ägare, koncernledning och de helägda dotterbolagen, för att utnyttja möjligheter till samordningsvinster.

Moderbolaget ska utse samt lämna instruktion till ägarombud vid bolagsstämma i bolagen. För de helägda dotterbolagen ska moderbolaget även ge anvisningar gällande bokslutsdispositioner/vinstdispositioner inklusive koncernbidrag i anslutning till årsbokslut.

Moderbolaget ansvarar också för att bereda ärenden av större vikt som ska till kommunstyrelsen och kommunfullmäktige för ställningstagande.

Styrelsens sammansättning och storlek ska anpassas efter verksamheternas behov, därför förslås att ledamöterna och suppleanter i kommunstyrelsens arbetsutskott utses till moderbolaget styrelse, med kommunstyrelsens ordförande respektive andre vice ordförande till ordförande respektive vice ordförande i moderbolagets styrelse.

2019-11-15

Diarienummer

KS 2018/0746

Moderbolagets VD har närvarorätt och adjungeras till dotterbolags styrelsemöte.

Dotterbolagens VD tillsätts av styrelsen i samråd med styrelsen för moderbolaget.

Dotterbolag

Dotterbolagsstyrelsens huvudsakliga uppgifter är att se till att ägardirektiv följs och genomförs, fastställa strategin för verksamheten, säkerställa att bolaget har en effektiv ledning, följa upp och kontrollera ledningens förvaltning samt se till att ägare och omvärld informeras om bolagets utveckling och ekonomi.

Dotterbolagets VD tillsätts av styrelsen i samråd med styrelsen för moderbolaget.

Moderbolagets VD har närvarorätt vid styrelsemöte och ska kallas till alla styrelsemöten i dotterbolag.

Förvärv av aktier

Efter att moderbolaget bildats, ska ägandet av kommunens bolag överföras till moderbolaget. Det finns sedan ett antal år tillbaka ett regelverk för att motverka så kallade "räntesnurror", vilket medfört att lån till de egna bolagen för köp av aktier, inte blir skattemässigt avdragsgill hos moderbolaget.

De alternativ som står till buds är att moderbolaget förvärvar aktierna genom apportemission, kvittningsemission eller mot ett lån, räntefri revers, som senare kan efterskänkas och omvandlas till eget kapital.

Alternativet med räntefri revers rekommenderas eftersom det innebär det enklaste beslutsförfarandet.

Förvärv mot räntefri revers innebär att Lunds kommun säljer aktierna i bolagen till moderbolaget för en köpeskilling motsvarande bolagens bokförda värden. Betalning för aktierna sker genom att en räntefri revers upprättas. Denna kan i ett senare skede, helt eller delvis, efterskänkas som ett aktieägartillskott som ökar det bokförda värdet på kommunens aktier i bolaget och omvandlas till fritt eget kapital i bolaget. Det innebär att det bokförda värdet för kommunens aktier blir detsamma, om reversen efterskänks som ett aktieägartillskott, som vid en kvittningsemission samt att dotterbolagen inte påverkas av transaktionen.

Sammanfattning

Kommunfullmäktige föreslås besluta om bildande av moderbolag samt överföring av dotterbolagens aktier till moderbolaget.

2019-11-15

Diarienummer

KS 2018/0746

Priset på aktierna sätts till det bokförda värdet, eftersom det är en organisatorisk, koncernintern försäljning, där Lunds kommun säljer sina aktier till ett helägt aktiebolag, som är moderbolag i den nybildade koncernen.

Betalning för aktierna sker förslagsvis med en räntefri revers, eftersom det sedan ett antal år tillbaka finns ett regelverk för att motverka så kallade "räntesnurror", vilket medfört att lån till de egna bolagen för köp av aktier, inte blir skattemässigt avdragsgill hos moderbolaget.

Den räntefria reversen kan sedan efterskänkas och omvandlas till fritt eget kapital. På så sätt kan moderbolaget kapitaliseras och det bokförda värdet på aktierna i moderbolaget i Lunds kommuns balansräkning motsvarar det värde som dotterbolagen tidigare var upptagna till.

Kommunfullmäktige ska fatta beslut om bolagsordning och ägardirektiv för moderbolaget samt vilka resurser och vilket rörelsekapital som ska tilldelas moderbolaget.

Vidare ska kommunfullmäktige utse styrelseledamöter och lekmannarevisorer till moderbolaget.

För att kunna använda sig av möjligheterna till resultatutjämnning fullt ut i koncernen under 2020 föreslås även att ett tomt aktiebolag s.k. lagerbolag förvärvas, för det fall att kommunen vill bolagisera delar av sitt fastighetsinnehav framöver.

Kommundirektören ges i uppdrag att genomföra koncernbildningen i enlighet med ovanstående förslag.

Moderbolaget får till uppdrag att lämna förslag om bolagsspecifika ägardirektiv till dotterbolagen i överensstämmelse med moderbolagets ägardirektiv, ta fram förslag till bolagspolicy för fullmäktiges beslut samt föreslå eventuella förändringar av dotterbolagens bolagsordningar till fullmäktige om behov föreligger.

Ekonomiska konsekvenser

Skattemässigt innebär koncernbildningen ingen försämring jämfört med nuläget. Möjligheten till att resultatutjämna mellan bolagen vid en koncernbildning kan innebära en ekonomisk fördel framöver.

Moderbolaget blir momspliktigt för sina administrativa tjänster, men eftersom samtliga bolag ingående koncernen är eller blir, helt eller delvis, momspliktiga innebär detta ingen väsentlig merkostnad, eftersom momsen till största delen kan lyftas av i mottagande bolag.

2019-11-15

Diarienummer

KS 2018/0746

Bokföring och redovisning för moderbolaget och koncernen innebär en viss merkostnad. Årliga merkostnader för till exempel revision, arvoden och administration uppskattas till mellan 300-400 tkr.

Kommunkontorets förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen att föreslå Kommunfullmäktige besluta

- att godkänna bildandet av en bolagskoncern med ett moderbolag enligt de principer och förslag till ansvarsfördelning som framgår av tjänsteskrivelsen
- att godkänna att Lunds Rådhus AB får ett aktiekapital om fem miljoner (5 000 000) kronor
- att godkänna bilagd bolagsordning för Lunds Rådhus AB
- att godkänna bilagt ägardirektiv för Lunds Rådhus AB
- att godkänna att Lunds Rådhus AB av kommunen förvärvar;
 - Lunds kommuns Fastighets AB, samtliga 120 000 aktier, till ett värde av 90 355 000 kronor,
 - Lunds kommuns Parkerings AB samtliga 58 400 aktier, till ett värde av 29 418 171,65 kronor,
 - Fastighets AB Lund Arena samtliga aktier, till ett värde av maximalt 75 100 000 kronor,
 - Visit Lund AB samtliga 400 aktier i till ett värde av 5 400 000 kronor samt
- att godkänna att köpeskilling för förvärven erläggs med räntefritt reverslån
- att utse ledamöter och ersättare i kommunstyrelsens arbetsutskott till styrelseledamöter i Lunds Rådhus AB
- att utse kommunstyrelsens ordförande och andra vice ordförande, till ordförande respektive vice ordförande i Lunds Rådhus AB
- att månadsarvode inte ska utgå till styrelsen i Lunds Rådhus AB

2019-11-15

Diarienummer

KS 2018/0746

- att sammanträdesarvodet i Lunds Rådhus AB bestäms till 1% av månadsarvodet till heltidssysselsatt kommunalråd per sammanträde
- att utse en lekmannarevisor och en ersättare i Lunds Rådhus AB
- att arvodet till lekmannarevisorn bestäms till 1% och till ersättaren 0,5% av månadsarvodet till heltidssysselsatt kommunalråd
- att godkänna förvärv av ett tomt aktiebolag s.k. lagerbolag under moderbolaget, som kan ombildas till ett fastighetsbolag
- att utse Christoffer Nilsson (kommundirektör) till styrelseledamot och Henrik Weimarsson (Ekonomidirektör) till suppleant i lagerbolaget
- att uppdra åt kommundirektören att genomföra bolagsbildningen i enlighet med framlagt förslag
- att uppdra åt moderbolaget att ta fram förslag till reviderade alternativt nya ägardirektiv för hel- och delägda bolag, samt ta fram förslag till bolagspolicy och föreslå eventuella justeringar i de hel- och delägda bolagens bolagsordningar
- att uppdra åt moderbolaget att utse ägarrepresentanter för de hel- och delägda bolagen, som deltar på bolagstämmor och ägarsamråd och i övrigt utgör kontakten mellan de delägda bolagen och Lunds kommun

Christoffer Nilsson
Kommundirektör

Carin Hillåker
Btr kommundirektör

Beslut expedieras till:
Samtliga hel- och delägda bolag
Kommunrevisionen
Akten